

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs Primvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

INCIPIT EXPLANATIO
SPIRITUALIUM
CANTICORUM.
INTER SPONSAM, AC SPON-
sum Diuinum.

CANTVS PRIMVS.

CANCION I.

SENSVS.

Adone te abscondisti
Amado, y me dexaste con gemido
Como ciervo buisite,
Anandome herido
Saltraffti clamando, y eras ido.

Vbi te abscondisti
Dilecte, & me reliquisti cum gemitu
Instar cerui aufugisti,
Me prius vulnerata,
Post te clamans exiui, sed iam abiurmo.

In hoc primo cantu anima Ver-
bi filij Dei sponsi sui amore ar-
dens, per claram & essentialem
visionem ei copulari desiderans,
amoris sui anxietates, de absentia illius
conquesta, illi proponit: ex eo maxime
quod eius amore saucia, cuius gratia re-
bus omnibus, etiam se ipsa exiuit; absentiam
nihilominus dilecti sui, inuita debeat su-
stinere, nec a vinculis carnis mortalis dis-
solui, ut illo perfrui liceat in aeternitate
gloriae, ait itaque:

Vbi te abscondisti.

Quod idem est ac si diceret. Verbum
sponse mi, indica quae sit locum, vbi abscon-
ditus delitelcis? quibus verbis diuinam il-
lius essentiam sibi postulat manifestari, lo-
cus enim vbi Dei filius latet, vt D. Ioannes

ait, est sinus Patris, essentia nimirum
diuina, quae cuius oculo mortali, & cit-
cunque intellectu creato abscondita est,
ac peregrina in hac vita. Quod indicare
voluit Isaias, cum dixit: Vere tu es Deus ab-
sconditus. Vbi notandum est, quod licet
maximas Dei communicationes, & praesentias,
etiam sublimes perfectissimasque
Dei notitias habeat anima in hac vita, ne-
quaquam illas esse Deum essentialiter,
neque habere affinitatem cum illo; reue-
ra enim adhuc animae absconditus est.
Eique expedit super vniuersas eiusmodi
magnitudines semper absconditum re-
pertare, & vt latentem inquirere, dicendo:

Vbi te abscondisti.

Non enim sublimis communicatio,
sensibilisque praesentia, est maius praesentiae

Xx

lentiae

1215
1440111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
50011
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500

sentia illius testimonium; neque ariditas, istarumve rerum carentia, minus est eiusdem presentia argumentum in anima. Quapropter ait Iob. *Si venerit ad me non videbo eum, si abierit non intelligam*, quibus verbis denotatur, quod licet anima grandem aliquam communicationem, Deive notitiam, & sensum percipiat, non debet propterea sibi persuadere, id esse Deum magis habere, seu magis in illo esse: neque etiam quod illud, quod experitur, aut intelligit, sit Deus essentialiter, quantumlibet magnum illud sit: quin immo nec cogitare debet Deum procul a se abesse, si ijs omnibus sensibilibus donis careat, cum reuera ex neutro istorum, certo scire possit, verum in gratia Dei constituta sit, an non. Scopus itaque animae in hoc versu est, non solum petere effectivam, & sensibilem devotionem, in qua nulla est certitudo, nec evidentia gratitae possessionis sponsi in hac vita, sed etiam presentiam, & claram visionem divinae essentiae, qua certior redita, & contenta esse cupit in gloria. Hoc idem sibi voluit sponsa in divino Cantico, quando hanc unionem diuinitatis verbi sponsi sui desiderans a Patre eam poposcit dicens: *Indica mihi vbi pascas, vbi cubes in meridie*, dum enim vbi pascatur inquirat; essentiam Verbi sibi manifestari postulat. Pater enim in vnico filio suo solummodo pascitur: dum verò interrogat, vbi cubet in meridie, idem etiam petit. Pater enim alibi non cubat, nec alio pascitur, quam filio suo, in quo recumbit, totam essentiam eidem communicando, in meridie, hoc est, in aeternitate, vbi iugiter illum generat. Hunc igitur pastum, quo Pater pascitur, hunc floridum lectum diuini Verbi, vbi creaturis omnibus recubat absconditus, auide poposcit hoc loco sponsa cum ait:

Iob 9. 22.

Nec desotio sensibilia est signum infallibile gratia Dei, neque ariditas carentia eius signum.

Cant. 1. 6.

Vbi te abscondisti.

Notandum est autem, ad hoc vt quis sponsum hunc sciat inuenire; quod Verbum simul cum Patre, ac Spiritu sancto laet essentialiter in intimo animae centro: ac proinde animae illum inuenitur, expedit rebus omnibus egredi, secundum voluntatis affectum, summumque recessum ingredi intra se, omnia, ac si non essent, extimando. Propterea enim D. August. in Soliloquijs cū Deo locutus aiebat, *Circum vicos & plateas ciuitatis huius mundi delinquens te, & non inueni, quia male quaerendum fore, quod erat intus*. laet igitur absconditus in anima, ibique a viro contemplatio est inquitendus; dicendo; *vbi te abscondisti.*

i. Dilecte & me reliquisti cum gemitu.

Dilectum vocat, quo eam amplius moueat, & ad preces suas fleat. cū enim Deus diligitur, facillimè exaudit preces amatis se, tunc autē vere dilectus nūcupari potest, quando anima tota cum ipso est, nulli rei extra illum per affectū adhaerens. Hinc dilectum nonnulli vocitant, quorum vere dilectus non est, vt pote qui ei minime toto corde adhaerent, ac proinde illorum preces coram illo non sunt tanti valoris: in eo verò quod mox ait,

Et me reliquisti cum gemitu,

Animaduertere oportet, quod dilecti absentia efficit in anima amantis alidum gemitum. Cum enim extra ipsum amet nihil, nullibi requiescit, aurdeusmen recipit. Hinc facile dignoscitur, qui vere.

verè diligit Deum, si nimirum nulla re in-
fra Deum sit contentus. Præclare D.
Paulus hunc gemitum expressit, cum aie-
bat: *Et ipsi intra nos gemimus, adoptionem fi-
liorum Dei expectantes.* hic igitur est affli-
ctus animæ gemitus, ex sensu absentiaæ a-
mari sui ortus, tunc maxime, cum post
præibatam dulcem aliquam, lapidam-
que communicationem, arida, & solita-
ria remanet: & ideo sequitur

Instar cerui aufugisti.

Notandum est, quod sponsa in Canti-
cis comparat sponsum ceruo, & capreae
montenis dicens. *Simili est dilectus meus ca-
prea, hinculoque ceruorum,* propter veloci-
tatem, quæ se abscondit, & ostendit, pro-
ut solet facere dilectus, dum præsentia sua
animas visitat, & ab illis recedit, huiusmo-
di visitationis gratiam subtrahendo: pro-
pter quod grauiore dolore, absentiam
suam eas sentire facit; quemadmodum
hic anima significat, dum ait:

Me prius vulnerata.

Quod idem est ac si diceret, nonne
satis mihi erat dolor & afflictio, quam,
dum abes plerumque sustineo, nisi etiam
amoris tui telis vehementius me ferias,
desiderioque, & appetitu te videndi ad-
aucto, instar velocissimi cerui aufugas,
nec paulisper saltem te comprehendi per-
mittas: Ad plenioris præsentis versiculi
dilucidationem sciendum est, quod præ-
ter quam plures alias visitationum diffe-
rentias, quas Deus animæ confert, quibus
eam lauciat, & in amote sublimat, solet
etiam accensos quosdam amoris tactus
in ea efficere, qui veluti ignita iacula, ani-
mam feriunt, & transfueberant, igneque
amoris proflus cauteriatam relinquunt.
Hæc propriè loquendo amoris vulnera
nuncupantur, de quibus hic anima loqui-

tur, quæ usque adeo inflammant volun-
tatis affectum, ut igne flammaque amoris
inardescat, ita ut à flamma illa absumi vi-
deatur, quæ animam seipsam exire, totam
renouari, & ad nouum esse transire facit,
instar Phœnicis, qui seipsum exurens, de-
nuo renascitur. Hæc de re locutus David
inquit: *Inflammatum est cor meum, & renes
mei commutati sunt. Ego ad nihilum redactus
sum & nesciui.* Appetitus, & affectus quos
Propheta hoc loco renes vocat, omnes
commouentur in illa inflammatione cor-
dis, & in diuinos mutantur; & anima præ
amore resoluitur, & exinanitur, aliud
nesciens quam amorem. Tunc autem hæc
renum commutatio maximè eam tor-
quet, & angit præ desiderio videndi
Deum; adeo ut intolerabilis videatur a-
nimæ rigor amoris erga se; non quidem
ex eo quod vulnera infligit, hæc quippe
potius sanitatem reputat, sed ex eo quod
ita languentem reliquerit, nec amplius
feriendo, peremerit, ut sic eum videret,
eique perenniter adhereret in gloria: id-
circo dolorem suum exaggerans, & ma-
nifestans ait:

Me prius vulnerata.

Porto hic sensus tam grandis, ita con-
tingit, nam in illo vulnere amoris, quod
Deus infligit, velociter confurgit vo-
luntas ad possessionem dilecti sui, cuius
tactum percepit; eademque velocitate
absentiam illius pariter, ac gemitum sen-
tit. Hæc siquidem visitationes, non sunt
similes alijs, quibus Dominus animam
recreat & satiat, pacifica eam suauitate
replendo, has enim solummodo facit, ut
vulneret, non ut sanet, ut pungat po-
tius, quam ut animæ latisfaciat: utpote
quæ solummodo deteruiunt, ut noti-
tiam acuant, augeant appetitum, &

11215
1122

ra
tica

VI
24

consequentē dolorem. Hæc nuncspan-
tur amoris vulnera, quæ animæ sunt sapi-
dissima, quæ propter dum his amoris ha-
stis traiecitur, milles mortem lubens op-
peteret, quippe quæ eam se ipsa egredi, &
in Deum ingredi faciunt, quod in versu-
culo sequenti indicat, dicens:

*Exiui post te clamando,
sed iam abiueras.*

Amoris vulneribus medicina non pro-
dest, nisi adhibeatur ab eo, qui ea infixit;
ac propterea exiuit clamando insequuta
vulnerantem se præ vehementia ignis à
vulnere accensi compulsa clamare. Scien-
dum autem quod exitus hic dupliciter acci-
pitur; imprimis exeundo rebus omni-
bus, quod fit per abnegationem, & illarū
contemptum. Secundo exeundo à se ipsa
per sui ipsius obliuionem: quod per san-
ctum odium sui, in amore Dei perficitur,
qui ita animā exaltat, vt eam extra se ferri,
proptiisque cardinibus, & connaturalibus
modis, ad Deum clamando, exire faciat;
quod insinuare voluit anima cum ait: *Exi-
ui post te clamando*, quod est idem ac dicere;
sponse mi, tactu illo tuo, & vulnere amo-
ris eduxisti animam meam, non solum à
rebus omnibus, verum etiam se ipsa egre-
di compulisti, (nam reuera etiam è cor-
pore animam extrahere videtur,) & ele-
uasti ad te clamantem, at à rebus omni-
bus auulsam, vt adhereret tibi.

Sed iam abiueras.

Quasi diceret, quando volui te præsen-
tem comprehendere, minime inueni, sed
inanis, & à rebus omnibus auulsam tui cau-

sa remansi, nec tibi adhasi, suspenso pen-
dens in aura amoris, nec tibi innixa, nec
mihi. Id autem quod hoc loco anima exi-
re vocat, vt dilectum adeat, surgere ap-
pellat sponsam in Canticis, his verbis: *Surgam
& circuibō ciuitatem per vicōs & plateas, que-
ram quem diligit anima mea, quæsiui illum &
non inueni.* Hic surgere spiritualiter in-
telligitur ab infimis ad altiora, quod est
idem ac à se exire, hoc est, à modo suo &
infimo, ad Dei sublimem amorem: ait au-
tem se amore vulneratam fuisse, eo quod
sponsum minime inuenit: quapropter
qui Dei flagrat amore, ob dilecti absentiam
assidue torquetur, eo quod iam se illi tra-
didit, reciproca amati traditionem ex-
pectans, & minime conceditur: cumque
propter eū se ipsam perdidit, factura ra-
men suæ concupitum lucrum non reperit,
cum amati careat possessione. Et ideo qui
propter Deum angitur, iam se totum illi
dedisse, eumque diligere manifestat; por-
ro dolor iste, sensusque propter Dei ab-
sentiam, tam immanis esse solet in his qui
perfectiōni appropinquant, quo tempore
hæc deifica vulnera insiguntur, vt nisi
Dominus auxiliaretur, vita decederent.
Cum enim voluntatis palatum, spiritum
nitidum, sanum, Deoque rite dispositum
habeant, ibique aliquid de diuini amoris
dulcedine, quam ipsi supra modum con-
cupiscunt, degustēt, etiam supra modum
patiuntur: quia nimirum quasi per ritum,
immensum illis ostenditur bonum,
nec conceditur, vnde ineffabilis
est eorum pœna atque tor-
mentum.